

Kontrollutvalgets uttalelse til årsregnskap og årsberetning 2021

Behandles i utvalg

Kontrollutvalget i Leka kommune

Møtedato

24.05.2022

Saknr

08/22

Saksbehandler Einar Sandlund**Arkivkode** FE - 216**Arkivsaknr** 21/261 - 9

Forslag til vedtak

1. Kontrollutvalget vedtar forslag til uttalelse om kommunekassens årsregnskap og kommunens årsberetning 2021.
2. Kontrollutvalgets uttalelse sendes kommunestyret, med kopi til formannskapet. Uttalelsen skal følge kommunens behandling av årsregnskap og årsberetning

Vedlegg

Leka - Kontrollutvalgets uttalelse 2021

Revisjonsberetning 2021

Nummerert brev 6

Årsregnskap 2021

Årsberetning 2021

Saksopplysninger

Kommunestyret er ansvarlig for å forvalte kommunens økonomi, herunder vedta årsregnskap og årsberetning, jf. kommuneloven § 14-2. Årsregnskapet skal vise kommunens inntekter og bruk av midlene den har til rådighet. Årsregnskapet må sees i sammenheng med kommunens årsberetning. Sammen utgjør disse noen av de viktigste dokumentene kommunestyret behandler i løpet av året.

Fristen for å levere årsregnskap og årsberetning er henholdsvis 22.02. og 31.03, jf. kommuneloven §14-6 og 14-7. Revisjonsberetningen skal avlegges innen 15.04. Kommunestyret må behandle årsregnskap og årsberetning innen 30.06.

Årsregnskapet skal bestå av driftsregnskap, investeringsregnskap, balanseregnskap, økonomisk oversikt og noteopplysninger. Årsregnskapet skal vise regnskapstall på samme detaljnivå som i årsbudsjettet.

Kommunekassens årsregnskap

Kommunekassens årsregnskap er utformet i samsvar med gjeldende lov, forskrift og god kommunal regnskapsskikk, og avlagt innen fristen.

Noen kommentarer til årsregnskapet:*Driftsregnskapet*

Driftsregnskapet viser at kommunekassen hadde kr 84,7 mill til fordeling netto drift i 2021. Brutto driftsresultat viser driftsinntekter fratrukket driftsutgifter kr – 13,6 mill kr. Netto driftsresultat viser driftsinntekter fratrukket driftsutgifter, renter og avdrag og er på kr 11,9 mill kr. Netto driftsresultat i % av driftsinntektene er på -12,4%. Kommunens måltall er – 1,36%. Teknisk beregningsutvalg (TBU) sier at netto driftsresultat bør være minimum 1,75%, men bør helst være over 4%.

Alle sektorene har hatt et merforbruk i driften i 2021, og nevner spesielt helse og velferd, samt teknisk og eiendom. Driftsregnskapet gjøres opp i balanse med et nettoforbruk av disposisjonsfondet på 10,6 mill.kr.

Investeringsregnskapet

Kommunens totale investeringer i anleggsmidler for 2021 var på kr 4,4 mill.kr mot kr 4,3 mill. kr i 2020. Investeringene ble ca. kr 4,3 mill.kr lavere enn revidert budsjett. Opprinnelig investeringsbudsjett var på 49,1 mill.kr. Lånefinansieringen av anleggsmidler ble i 2021 på 0,6 mill.kr mot kr 0,8 mill. kr i 2020. Kommunen hadde kr 2,3 mill.kr udekket fra tidligere i investeringsregnskapet som ble dekket opp i 2021.

Investeringsregnskapet for 2021 er imidlertid gjort med et udekket beløp på kr 2 768 643.- Dette skal føres opp til dekning på investeringsbudsjettet året etter at det oppsto, dvs. inneværende budsjett år, jf. kommuneloven § 14-11, 3. avsnitt.

De største investeringene knytter seg til investeringer i aktivitetspark skole og helsetun.

Balanseregnskapet

Balansen består av anleggsmidler, omløpsmidler, gjeld og egenkapital. Egenkapitalen er redusert fra kr 85,9 mill.kr i 2020 til kr 82,2 mill. i 2021. Egenkapitalandelen er på 32,9 %. Disposisjonsfond drift er redusert fra 29,7 mill. til kr 19,0 mill. og utgjør nå på 19,8% av driftsinntekten. Bundne driftsfond er redusert fra kr 9,0 mill til kr 5,4 mill.kr.

Noter til regnskapet

Noter er opplysninger som gis som en del av årsregnskapet. Notene skal bidra til å øke forståelsen av regnskapet, og skal ha en klar henvisning til postene i regnskapet som kommenteres. Sekretariatet har ingen kommentarer til disse, utover at det er satt opp en likviditetsanalyse som viser utviklingen i korrigert arbeidskapital fra 2018 til 2021.

Konsolidert årsregnskap

Kommunen skal også levere et konsolidert regnskap ifølge kommuneloven. Kommunen har ingen særregnskap som skal konsolideres, slik at kommunekassens årsregnskap oppfyller lovkravene.

Kommunens årsberetning

Kommuner skal utarbeide en årsberetning for kommunens samlede virksomhet. Årsberetningen ble ikke avlagt innen fristen og inneholder opplysninger om regnskapet og redegjørelser som loven krever.

Kommunedirektøren skal minst to ganger i året rapportere til kommunestyret om forvaltningen av finansielle midler og gjeld. I tillegg skal kommunedirektøren etter årets utgang legge fram en rapport som viser utviklingen gjennom året og status ved utgangen av året. Revisor skriver følgende i revisjonsberetningen:

«Eventuelle finans og tertialrapporteringer til kommunestyret har ikke vært på sakslisten i kommunestyremøtene i 2021. Se krav i kommuneloven § 14-5, tredje ledd, § 14-13, tredje ledd og §11-3, tredje ledd.»

Andre kommentarer

De grunnleggende kravene til økonomiforvaltningen skal bidra til at den økonomiske handleevnen blir ivarettatt over tid, at planene er realistiske, at finans- og gjeldsforvaltningen ikke innebærer vesentlig risiko og at betalingsforpliktelsene kan innfris ved forfall.

Arbeidskapital er differansen mellom omløpsmidler og kortsiktig gjeld i balansen, og er et uttrykk for kommunens handlingsrom. Arbeidskapitalen er på 8,7 % mot 13,8 % året før. Korrigert arbeidskapital(arbeidskapital korrigert for premieavvik, ubrukte lånemidler og bundne fond) er på 2,2% mot 7,5% året før. Utviklingen i korrigert arbeidskapital fra 2018 til 2021 er negativ.

Likviditetsgrad er nøkkeltall som brukes for å si noe om hvor god likviditet en kommune har. Likviditet er et mål for betalingsevne. Likviditetsgrad 1 er på 2,5. Denne bør normalt være større enn 2. Likviditetsgraden for korrigert arbeidskapital er på 1,4.

Gjeldsgraden viser hvor mye lånegjeld kommunen har i forhold til inntekter. Gjeldsgraden på netto langsiktig gjeld egne investeringer er på 42%. TBU sin anbefaling er at denne skal være mindre enn 60%. Tar en med kortsiktig gjeld og videreutlån vil tallet bli 62,1%. Dersom en kommune har høy gjeldsgrad, fører dette til høye årlige utgifter til avdrag og renter i lang tid fremover.

Kommunestyret legger føringer for hvordan bevilgningene skal brukes gjennom budsjettpremissene. Kommunedirektøren skal gjøre rede for avvik fra budsjettpremissene i årsberetningen. Det er gjort rede for vesentlige budsjettavvik i årsberetningen.

Revisjonsberetning

Kommunekassens årsregnskap og årsberetning er revidert av Revisjon Midt-Norge SA. Revisjonsberetningen, jfr. vedlegg er datert den 08.04.2022, og er avgitt som beretning med forbehold. Dette er nærmere redegjort for forholdene i nummerert brev nr. 6.

Nummererte brev

Ifølge kommuneloven § 24-7 plikter revisor å påpeke en del nærmere angitte forhold i nummerert brev. Dette gjelder vesentlige forhold, som for eksempel forhold som kan medføre feilinformasjon i årsregnskapet eller mangler i rutiner for økonomisk intern kontroll. Kommunen har mottatt nummerert brev nr. 6, jfr. vedlegg. Revisor skriver blant annet følgende:

«Forbehold angående manglende internkontroll som gjelder budsjett 2021.

- *Kommunen har ikke hatt interne kontrollrutiner som har sikret at vedtatt opprinnelig budsjett og budsjettendringer i året har vært riktig registrert i regnskapssystemet Visma.*
- *Budsjettet er i det vesentligste korrigert i forbindelse med regnskapsavslutningen i februar/mars 2022. Det mangler en budsjettjustering for kommunestyrets vedtatte dekning av tidligere års udekket i investeringsregnskapet. Uten riktig budsjett kan det være utfordrende å styre etter budsjett.*
- *Kommunen har merforbruk i drift, og da skal overføring fra drift til investering strykes (Jf. strykningsbestemmelsene i budsjett og regnskapsforskriften kapittel 4). Følgelig skulle driftsregnskapet vært avsluttet med kr 2,3 millioner mindre bruk av disposisjonsfond, og investeringsregnskapet skulle vært avsluttet med tilsvarende mer udekket til inndekning senere år.*

Andre forhold

Avsnittet «andre forhold» i revisjonsberetningen er en form for presisering eller påpekning, som ikke har betydning for vår konklusjon.

- *Vi viser til forvaltningsrevisjonsrapport av 10. september 2021, med temaet økonomistyring. (Denne ble behandlet i kommunestyret sak 51/2021.) Rapporten omhandler blant annet det som er bakgrunnen for første delen av avsnittet «grunnlag for konklusjon med forbehold».*
- *Eventuelle finans og tertialrapporteringer til kommunestyret har ikke vært på saklisten i kommunestyremøtene i 2021. Se krav i kommuneloven § 14-5, tredje ledd, § 14-13, tredje ledd og §11-3, tredje ledd. Manglende finans- og økonomirapporteringer ble nevnt i notat etter årsoppgjøret 2019 og 2020. Dette er brudd på kommuneloven, som ikke er etterkommet til tross for at dette er påpekt gjentatte ganger av revisjonen. Dette er nå tatt med under andre forhold i revisjonsberetningen, for å gjøre leser oppmerksom på lovbruddet.*
- *Årsberetningen for 2021 er delvis mottatt 4. april og endelig mottatt den 7. april 2022. Dette er etter Kommunelovens frist for årsberetning, som er den 31. mars.»*

Kontrollutvalgets uttalelse

Kommuneloven og kontrollutvalgs- og revisjonsforskriften sier at kontrollutvalget skal avgi uttalelse til kommunestyret, med kopi til formannskapet før de avgir innstilling om årsregnskap og årsberetning. Utkast til kontrollutvalgets uttalelse er vedlagt.

Vurdering

Kontrollutvalget skal uttale seg om årsregnskapet er revidert på betryggende måte, utført i samsvar med lov, forskrift og god (kommunal) revisjonsskikk samt kontrollutvalgets eventuelle instruksjer og avtaler med revisor. Uttalelsen skal også omfatte årsberetningen, om den omtaler forhold loven krever.

Kommunes årsregnskap og årsberetning er revidert av Revisjon Midt-Norge SA. Årsregnskapet er avgitt innen fristen, mens årsberetningen ikke er avgitt innen fristen. Oppdragsansvarlig revisor tilfredsstiller de kravene som er stilt i lov og forskrift.

Sekretariatet vil trekke fram følgende om avlagt årsregnskap og årsberetning:

- *Negative driftsresultat*
- *Alle sektorene har overforbruk i drift i henhold til revidert budsjett*
- *Nettoforbruk av, og dermed, reduksjon av disposisjonsfondet*
- *Likviditetsmessige utfordringer*
- *Fortsatt udekket beløp i investeringsregnskapet*
- *Følge opp budsjett-, regnskaps- og rapporteringsrutiner*

På grunnlag av momentene over, vil sekretariatet peke på at det kan være utfordringer med å kunne ivareta den økonomiske handleevnen over tid.

Sekretariatet anbefaler kontrollutvalget å gi en uttalelse i samsvar med vedlagt forslag. Kontrollutvalget har likevel anledning til å gi flere kommentarer til årsregnskap og årsberetning.